

Guia per a la reflexió interna

Durant el curs 2009-10, en el marc del Projecte Comenius SAIL (www.karmoyped.no/sail), s'han elaborat els instruments "Avaluar x Aprendre", validats i implementats pels centres de la Xarxa Cb. L'objectiu principal és obtenir un panorama de les pràctiques escolars i de les concepcions usuals del professorat i de l'alumnat en relació amb el potencial de l'avaluació per a l'aprenentatge, que possibiliti la reflexió interna i l'actuació futura. Hi ha dos tipus d'instruments, els **qüestionaris** i les **converses obertes**, dirigits a tres grups d'estudi: alumnat, professorat i equips directius d'escoles i instituts. Els qüestionaris proporcionen informació quantitativa, que s'ha de contrastar amb la informació qualitativa de les converses, per tal de tenir una imatge més detallada de les pràctiques concretes sobre avaluació.

És recomanable que hi hagi un grup motor del centre que s'ocupi del passament dels qüestionaris, de la conducció de les converses i de la interpretació dels resultats. Els centres poden decidir passar els qüestionaris a un equip docent (i a un curs d'alumnes) o bé a tot el claustre i alumnat del centre. En qualsevol cas, és important compartir prèviament el significat de les preguntes per evitar una gran disparitat en les respostes. Amb el buidat dels resultats quantitativs es poden iniciar les converses obertes; és a dir, la posada en comú dels resultats amb els tres grups d'estudi: alumnat (amb el grup sencer o amb un petit grup de representants de l'alumnat), professorat o equip directiu. S'ha de deixar que la conversa flueixi i, només en cas necessari, redirigir-la cap als objectius proposats. En el cas de l'alumnat, és interessant que aflorin les activitats d'aprenentatge i d'avaluació que creu que li són més útils. En el cas dels equips directius, és important tenir una imatge de quina cultura de l'avaluació existeix a nivell de centre. Pel que fa als equips docents, és necessari que la reflexió i la posada en comú es canalitzi cap a la **planificació d'actuacions** concretes en un futur.

Amb el contrast entre els resultats dels dos instruments, es pot fer una **diagnosi** de la situació a cada centre, remarcar els punts forts i febles i prendre decisions per a la **millora**. És important que cada centre documenti per escrit els resultats de l'estudi de casos i el pla de treball que s'hagi consensuat amb un determinat equip docent o amb tot el centre, seguint aquests apartats:

- Resultats quantitativs i observacions.
- Síntesi de les converses obertes.
- Interpretació dels resultats.
- Acords presos. Pla de treball.

Guia per a la reflexió interna

Algunes **preguntes** per interpretar els resultats dels qüestionaris i guiar les converses obertes:

- Com es comparteixen amb l'alumnat els objectius educatius de cada sessió/unitat? I els criteris d'avaluació?
- Com assegurar-se que l'alumnat sap què és prioritari aprendre?
- Com tenir la certesa que en acabar una unitat s'han après els continguts que ens proposàvem? A través de quines pràctiques?
- Els alumnes saben com estudiar autònomament des de cada àrea? I què estudiar?
- Com preparar bones preguntes per a les proves d'avaluació? Quines són les bones preguntes (o bones activitats)?
- Com es porta el control del procés d'aprenentatge?
- Quins moments hi ha a l'aula perquè l'alumnat sigui conscient del seu progrés?
- Com es plantegen les sessions prèvies a una prova d'avaluació?
- Després d'una prova, quina interacció hi ha amb l'alumnat perquè sàpiga com millorar?
- L'alumnat ha de ser capaç d'autoavaluar-se i d'avaluar els companys/es? Com?
- Avaluem tots/es de la mateixa manera? Què hem de compartir a nivell d'equip docent?
- Com ens comuniquem amb les famílies a nivell de l'avaluació?
- Quins tipus de pràctiques són, segons els alumnes, les més útils per aprendre? Coincideixen amb les que els docents creuen que són útils? Quines contradiccions hi ha?
- Es tenen clares les funcions de l'avaluació (qualificadora i formativa)?
- Quin paper té l'alumnat en la sessió d'avaluació (abans, durant i després)? I les famílies?
- Quina influència tenen (o poden tenir) les TIC en l'avaluació?

Grans **temes** per treballar als centres (què avaluem, com i per a què):

- Comunicació dels objectius educatius i de la planificació de l'activitat o acció.

Autoregulació dels aprenentatges i interacció amb el professorat.

- Instruments per recollir dades per a l'avaluació formativa i qualificadora.
- Criteris per qualificar el nivell competencial des de totes les àrees.
- Comunicació amb les famílies dels criteris i resultats de l'avaluació.
-